



ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 371.3:004.5(045)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.13234300>

**Вплив технологій штучного інтелекту на методики викладання
філологічних дисциплін**

Зінченко Вікторія Миколаївна,

кандидат педагогічних наук, доцент,

завідувач кафедри соціально-гуманітарних та загальноправових дисциплін

Криворізького навчально-наукового інституту

Донецького державного університету внутрішніх справ,

50084, м. Кривий Ріг, вул. Співдружності 92 А, Україна,

vicik-210898@ukr.net

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3080-4272>

Хававчак Олег Анатолійович,

старший викладач кафедри української літератури

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,

88000, Закарпатська обл., м. Ужгород, пл. Народна 3, Україна,

oleg.khavavchak@uzhnu.edu.ua

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8242-3127>

Богуславська Лариса Георгіївна,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри українознавства,

документознавства та інформаційної діяльності Придніпровської державної

академії будівництва та архітектури,



ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

49005, м. Дніпро, вул. Архітектора Олега Петрова (Чернишевського), 24 А,
Україна,

liolka1167@gmail.com,

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1872-6064>

Прийнято: 14.07.2024 | Опубліковано: 06.08.2024

***Анотація:** Вплив технологій штучного інтелекту (далі – ШІ) на методiku викладання філологічних дисциплін передбачає зміну освітніх моделей, викликану стрімким розвитком ШІ та машинного навчання. У цьому дослідженні розглядаються глибинні наслідки інтеграції штучного інтелекту у сферу мовної та літературної освіти, підкреслюється його актуальність для модернізації практик викладання та покращення результатів навчання. Актуальність дослідження зумовлена дедалі збільшуваною потребою в адаптивному та індивідуалізованому освітньому процесі. Традиційні методи викладання філологічних дисциплін часто викликають труднощі щодо забезпечення різноманітних потреб та рівнів зацікавленості здобувачів. Технології штучного інтелекту, завдяки адаптивним системам навчання та обробці природної мови, забезпечують інноваційні розв'язання цих проблем. Через автоматизацію рутинних завдань, надання зворотного зв'язку в режимі реального часу та створення інтерактивного освітнього середовища ШІ сприяє більш цікавому та ефективному навчанню. **Мета** дослідження – проаналізувати вплив технологій штучного інтелекту на методiku викладання філологічних дисциплін. **Методи:** аналізу наукової літератури, синтезу, узагальнення та систематизації. **Результати** дослідження свідчать про те, що впровадження технологій штучного інтелекту суттєво трансформує освітній процес. Адаптивні освітні платформи дозволяють*



*створювати індивідуальні навчальні плани, які відповідають потребам кожного здобувача освіти, тим самим підвищуючи ефективність навчання. Мовні моделі та інтерактивні методики, такі як мовні репетитори зі штучним інтелектом і автоматизовані системи оцінювання творів, забезпечують швидкий зворотний зв'язок і допомагають відшліфувати лінгвістичні навички. Автоматизація процесів оцінювання забезпечує більш об'єктивне та послідовне визначення успішності здобувачів. **Висновки** переконують, що штучний інтелект здатен по-справжньому змінити методiku викладання філологічних дисциплін. Технології штучного інтелекту не лише оптимізують освітній процес, але й відкривають нові можливості для інтерактивного та імерсивного навчання.*

Ключові слова: адаптивне навчання, мовні моделі, інтерактивні методики, автоматизація оцінювання.

The Impact of Artificial Intelligence Technologies on the Teaching Methodologies of Philological Disciplines

Viktoriia Zinchenko,

Candidate in Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Social Humanities and Legal Disciplines
of the Kryvyi Rih Educational and Scientific Institute
of the Donetsk State University of Internal Affairs,
50084, Kryvyi Rih, st. Spivdruzhnosti 92 A, Ukraine,
vicik-210898@ukr.net

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3080-4272>



ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Oleg Khavavchak,

Senior Lecturer Department of Ukrainian Literature

Uzhhorod National University,

88000, Transcarpathian region, Uzhgorod, sq. Narodna 3, Ukraine,

oleg.khavavchak@uzhnu.edu.ua

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8242-3127>

Larysa Bohuslavska,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Department of

Ukrainian Studies, Document Studies and Information Activities

of the Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture,

49005, Dnipro, st. Architect Oleg Petrov (Chernyshevskiy), 24 A, Ukraine,

liolka1167@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1872-6064>

Abstract: *The influence of artificial intelligence (AI) technologies on the teaching methods of philological disciplines represents a significant shift in educational paradigms, driven by the rapid advancements in AI and machine learning. This study explores the profound implications of AI integration in the domain of language and literature education, emphasizing its relevance in modernizing teaching practices and enhancing learning outcomes. The relevance of this research is underscored by the growing need for adaptive and personalized learning experiences in education. Traditional methods of teaching philological disciplines often face challenges in addressing diverse learner needs and engagement levels. AI technologies, through adaptive learning systems and natural language processing, offer innovative solutions to these challenges. By automating routine tasks, providing real-time feedback, and creating interactive learning environments, AI*



*facilitates a more engaging and effective educational experience. **The purpose** of this study is to analyze the impact of AI technologies on the methodologies employed in teaching philological disciplines. **Methods:** analysis of scientific literature, synthesis of generalizations, systematization. **Results** indicate that the incorporation of AI technologies significantly transforms the teaching process. Adaptive learning platforms allow for personalized education plans that cater to individual student needs, thereby improving learning efficiency. Language models and interactive methodologies, such as AI-driven language tutors and automated essay grading systems, provide immediate feedback and assist in honing linguistic skills. Moreover, the automation of assessment processes ensures a more objective and consistent evaluation of student performance. **Conclusions** drawn from this study highlight the potential of AI to revolutionize the teaching methods of philological disciplines. AI technologies not only streamline educational processes but also open new avenues for interactive and immersive learning experiences.*

Keywords: *adaptive learning, language models, interactive methodologies, automation of assessment.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Стрімкий розвиток технологій ШІ має суттєві наслідки для методики викладання філологічних дисциплін. Традиційні підходи до викладання не завжди здатні задовольнити різнобічні запити та рівні зацікавленості здобувачів у вивченні мови та літератури. Цей розрив наголошує на потребі в інноваційних рішеннях для покращення результатів навчання. Технології штучного інтелекту, завдяки адаптивним системам навчання та обробці природної мови, відкривають перспективні можливості для розв'язання цих проблем. Автоматизуючи рутинні завдання, забезпечуючи зворотний зв'язок у реальному часі та



створюючи інтерактивне навчальне середовище, ШІ має потенціал для трансформації методик викладання [1, с. 971].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтеграція технологій штучного інтелекту (ШІ) в методику викладання філологічних дисциплін викликає підвищений науковий інтерес, а численні науковці вивчають її потенціал та виклики. Сучасні дослідження висвітлюють трансформаційний вплив штучного інтелекту на мовну й літературну освіту, акцентуючи на таких аспектах, як адаптивне навчання, автоматизоване оцінювання та обробка природної мови [2].

До ключових наукових розробок у цій галузі належать роботи таких науковців, як А. Лещенко, А. Бунечко, Л. Олійник [3, с. 334] та О. Білецька, І. Холод, В. Кириченко [4], які вивчали використання систем адаптивного навчання, керованих штучним інтелектом. Ці системи індивідуалізують освітній процес, підлаштовуючи контент під індивідуальні потреби здобувачів, тим самим підвищуючи їхню зацікавленість та ефективність. Науковці стверджують, що такі технології можуть значно покращити навички засвоєння та вивчення мови.

Вагомим внеском у дослідження зазначеної проблематики є роботи таких учених, як Є. Мітькіна, Г. Жиздюк, А. Яблонський [5, с. 231] та Т. Довгодько, О. Корчук [6, с. 106], які вивчали роль штучного інтелекту у створенні інтерактивних і насичених освітніх просторів. Науковці стверджують, що інструменти на основі ШІ, такі як чат-боти та віртуальні репетитори, можуть надавати здобувачам освіти зворотний зв'язок і підтримку в режимі реального часу, роблячи процес навчання більш динамічним і гнучким.

Незважаючи на ці досягнення, залишається низка нерозв'язаних питань. Однією з головних проблем є етичні наслідки використання ШІ в освіті,



особливо щодо конфіденційності даних та алгоритмічної упередженості. Такі вчені, як Л. Богуславська, О. Баранник, Ю. Рощина [7], порушують питання щодо прозорості та справедливості систем ІІІ, наголошуючи на необхідності суворих етичних стандартів та нагляду.

До того ж тривають дебати щодо ефективності ІІІ в розвитку критичного мислення та креативності – важливих складових філологічної освіти. Хоча ІІІ може полегшити набуття технічних навичок, В. Краснопольський, Т. Пахомова, Ю. Курилова [8, с. 592] та О. Остапович, Н. Остапович, Ю. Мазуренко [9, с. 203], застерігають, що він може неадекватно враховувати нюанси та інтерпретаційні аспекти літературознавства та мовознавства.

До того ж інтеграція технологій ІІІ в освітні практики вимагає значних інвестицій та інфраструктури, що може стати бар'єром для багатьох закладів освіти. Цю проблему висвітлюють у своєму дослідженні О. Бойко, В. Романюк, А. Малій [10, с. 35], акцентуючи на важливості забезпечення рівного доступу до інструментів штучного інтелекту для уникнення збільшення цифрового розриву.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значні успіхи в дослідженні різноманітних аспектів впровадження штучного інтелекту в систему освіти, вплив технологій штучного інтелекту на методику викладання філологічних дисциплін потребує додаткової наукової уваги.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета цього дослідження – проаналізувати вплив технологій штучного інтелекту на методику викладання філологічних дисциплін. Відповідно до мети були сформульовані такі завдання: проаналізувати сучасний стан інтеграції штучного інтелекту у філологічну освіту, визначити конкретні технології



штучного інтелекту, що впливають на методику викладання, проаналізувати вплив цих технологій на результати навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів. Адаптивне навчання є значним досягненням в освітніх технологіях, що характеризується здатністю персоналізувати освітній процес відповідно до індивідуальних потреб здобувачів. В основі цієї методики лежить ідея про те, що кожен здобувач освіти має унікальні навчальні вподобання, темп засвоєння нових знань і рівень попередньої підготовки. Системи адаптивного навчання спрямовані на те, щоб врахувати ці відмінності шляхом адаптації змісту, темпу й напрямку навчання на основі поточної успішності та активності здобувача освіти.

Основні принципи адаптивного навчання передбачають безперервне оцінювання та зворотний зв'язок, персоналізовані навчальні траєкторії, а також використання сучасних алгоритмів та аналітики даних. Безперервне оцінювання дозволяє системі визначати прогрес здобувача освіти в режимі реального часу, виокремлюючи сильні сторони та аспекти, які потребують додаткової уваги. Персоналізовані освітні траєкторії забезпечують отримання кожним здобувачем інструкцій, адаптованих до його особливих потреб, тим самим сприяючи оптимізації освітнього процесу. Використання складних алгоритмів дозволяє системі прогнозувати індивідуальні потреби здобувачів та реагувати на них, створюючи більш ефективний та захопливий освітній процес [10].

У викладанні філологічних дисциплін адаптивні системи навчання пропонують інноваційний погляд на вивчення мови та літератури. Філологічна освіта охоплює цілу низку навичок, зокрема сприйняття прочитаного, письмо, граматику, словниковий запас та аналіз текстів. Традиційні методи навчання часто не можуть задовольнити потреби здобувачів у цих сферах. Натомість



адаптивні навчальні системи можуть забезпечити персоналізований контент та індивідуальні завдання, гарантуючи, що кожен здобувач освіти працюватиме з матеріалом, який відповідає його поточному рівню знань і навичок.

Наприклад, у додатку для вивчення мови адаптивна система може запропонувати початківцям базові вправи на розширення словникового запасу, а більш досвідченим здобувачам освіти – поглиблену граматику чи детальний літературознавчий аналіз. Такий підхід забезпечує належний рівень складності та підтримки для всіх здобувачів, що може покращити ефективність навчання. До того ж системи адаптивного навчання можуть використовувати різноманітні мультимедійні ресурси, такі як аудіозаписи, інтерактивні вікторини та відеолекції, щоб відповідати різним стилям і вподобанням у навчанні [11, с. 164].

Переваги адаптивного навчання у філологічних дисциплінах досить значні. По-перше, воно може суттєво підвищити рівень зацікавленості та мотивації здобувачів. Якщо здобувачі освіти отримують контент, адаптований до їхніх потреб, вони з більшою ймовірністю залишатимуться активними та відданими навчанню. Такий персоналізований підхід також сприяє кращому запам'ятовуванню та розумінню матеріалу, оскільки здобувачі освіти не втрачають інтерес від надто легкого матеріалу і не перевантажуються від надто складного. Крім того, адаптивні системи навчання забезпечують швидкий зворотний зв'язок, дозволяючи здобувачам освіти швидко виявляти та виправляти помилки, що має принципове значення для формування мовленнєвих навичок.

Ще однією ключовою перевагою є здатність адаптивних систем навчання відстежувати та аналізувати величезні обсяги даних про успішність здобувачів. Ці дані можуть бути дуже корисними для викладачів, дозволяючи їм виявляти тенденції, визначати сфери, у яких здобувачі освіти зазвичай



відчувають труднощі, і відповідно коригувати свої стратегії викладання. Адаптивність може також сприяти диференційованому навчанню, коли викладачі можуть надавати цілеспрямовану підтримку окремим здобувачам або невеликим групам відповідно до їхніх конкретних потреб, тим самим підвищуючи ефективність свого викладання.

Проте впровадження адаптивного навчання з філологічних дисциплін не позбавлене викликів. Однією з важливих проблем є потреба в якісному, комплексному контенті, який може охопити всю повноту філологічних студій. Розробка такого контенту потребує значного часу та ресурсів, а забезпечення його точності та релевантності є дуже важливим. До того ж ефективність адаптивних систем навчання значною мірою залежить від якості алгоритмів, що становлять їхню основу, та аналітики даних. Недостатньо розроблені системи можуть неправильно інтерпретувати дані про здобувачів, що призводить до невідповідних коригувань і може перешкоджати навчанню.

Ще однією проблемою є потенційний опір як з боку викладачів, так і з боку здобувачів, які звикли до традиційних методів навчання. Викладачам, ймовірно, доведеться адаптувати свої підходи до викладання та навчитися ефективно інтегрувати адаптивні освітні інструменти у свої робочі навчальні програми. Так само і здобувачі освіти можуть спочатку відчувати певні труднощі з самокерованим характером адаптивного навчання, особливо якщо вони звикли до більш структурованого середовища під керівництвом викладача [12, с. 59].

Також існують проблеми, пов'язані з конфіденційністю та безпекою даних. Системи адаптивного навчання збирають великі обсяги даних про успішність здобувачів. Заклади освіти та постачальники технологій зобов'язані впроваджувати надійні заходи безпеки та дотримуватися



відповідних правил захисту даних, щоб захистити цю конфіденційну інформацію.

Зазначимо, що мовні моделі здійснили справжні революційні зміни в галузі обробки природної мови (NLP), відкривши потужні інструменти для аналізу та створення людської мови. Сучасні мовні моделі, такі як GPT (Generative Pre-trained Transformer), BERT (Bidirectional Encoder Representations from Transformers) та інші, мають широкі можливості в освітніх сферах, зокрема у викладанні філологічних дисциплін.

Модель GPT, розроблена OpenAI, є однією з найсучасніших мовних моделей, доступних на поточний момент. Її архітектура ґрунтується на моделі трансформера, що дозволяє їй обробляти та генерувати текст, подібний до людського. Остання ітерація, GPT-4, володіє винятковими здібностями в розумінні змісту, створенні зв'язного і контекстно відповідного тексту, а також у виконанні різноманітних завдань, пов'язаних із мовними функціями. Завдяки попередньому навчанню на різноманітних наборах даних він здатен розпізнавати різні значення та складні мовні патерни, що робить його корисним інструментом як для викладачів, так і для здобувачів.

BERT, створений компанією Google, являє собою значний прогрес у NLP. На відміну від традиційних моделей, які обробляють текст у послідовному порядку, BERT читає текст у двосторонньому напрямі, визначаючи зміст слова на основі його оточення. Такий двосторонній підхід покращує його здатність розуміти складні особливості мови, що робить його надзвичайно ефективним для таких завдань, як пошук відповідей на запитання та аналіз настроїв. Поглиблене розуміння контексту та значення робить BERT важливим ресурсом для створення та аналізу навчальних матеріалів з філології [13, с. 267].



Інші мовні моделі, такі як T5 (Transformer of Text-to-Text Transfer Transformer) і RoBERTa (A Robustly Optimized BERT Pretraining Approach), також роблять позитивний внесок у цю галузь. Уніфікований підхід T5 до перетворення всіх завдань NLP у формат «текст у текст» і методи оптимізації RoBERTa додатково розширюють можливості мовних моделей в освітньому середовищі (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняння мовних моделей в освітніх програмах

Мовна модель	Основні характеристики	Освітні програми	Переваги
GPT-4	Можливість генерування, контекстуальне розуміння	Створення есе, персоналізоване навчання	Створення зв'язного тексту, універсальне застосування
BERT	Двостороннє сприйняття контексту	Генерація запитань, аналіз тексту	Точне розуміння контексту, висока продуктивність
T 5	Формат «текст у текст» для всіх завдань NLP	Генерація тексту для конкретного завдання, дизайн інструкцій	Універсальний підхід, ефективна обробка завдань
RoBERTa	Оптимізовані методики попередньої підготовки	Створення контенту, інтерактивні вправи	Підвищена продуктивність, покращена ефективність навчання

Джерело: створено авторами за [13; 14]

Мовні моделі можна використовувати для підготовки навчальних матеріалів, що підвищує якість та ефективність контенту. За допомогою цих моделей можна створювати пояснювальні тексти, розробляти інтерактивні навчальні вправи й навіть здійснювати комплексне оцінювання.

За допомогою мовних моделей можна створювати докладні й точні пояснювальні тексти на різні теми з філології. Наприклад, GPT-4 може створювати зв'язні та інформативні тексти з лінгвістичних теорій, історичного розвитку мови та порівняльного літературознавства. Викладачі можуть



використовувати ці тексти як додаткові матеріали, щоб забезпечити здобувачам освіти доступ до різних поглядів і пояснень.

Інтерактивні навчальні вправи, такі як вікторини, завдання на заповнення пропусків і запитання з декількома варіантами відповідей, можна ефективно розробляти за допомогою мовних моделей. Контекстуальне сприйняття BERT дозволяє створювати релевантні та складні запитання, що сприяють більш глибокому вивченню та розумінню матеріалу здобувачами освіти. Ці вправи можна адаптувати до різних рівнів навчання, що забезпечує всім здобувачам освіти можливість отримати користь від відповідного складного матеріалу.

Оцінювання – надзвичайно важливий аспект освітнього процесу. Мовні моделі можуть створювати комплексне оцінювання, яке охоплює різні аспекти філології – від граматики та синтаксису до літературного аналізу. Здатність створювати структуровані та контекстуально точні запитання допомагає викладачам оцінювати розуміння здобувачів ефективніше. Також ці моделі можуть допомогти у виставленні оцінок і наданні відгуків, роблячи процес оцінювання більш ефективним і менш схильним до людських помилок.

Практичне застосування мовних моделей в освітньому процесі продемонструвало перспективні результати, вдосконалюючи як методи викладання, так і взаємодію зі здобувачами освіти [14, с. 161].

Одним із практичних застосувань мовних моделей є автоматизоване оцінювання творів здобувачів освіти. Використовуючи такі моделі, як GPT-4, викладачі можуть розробляти системи, які аналізують і оцінюють твори на основі різних критеріїв, таких як зв'язність, граматика та аргументація. Це не лише економить час, але й надає здобувачам освіти швидкий зворотний зв'язок, що дозволяє їм швидше вдосконалювати свої навички письма.



Мовні моделі можуть слугувати індивідуальними помічниками в навчанні, що пропонують здобувачам освіти допомогу та ресурси в режимі реального часу. Наприклад, здобувач освіти, якому важко зрозуміти певний літературний термін, може взаємодіяти з мовною моделлю, щоб отримати пояснення, приклади та відповідні навчальні матеріали. Така індивідуальна допомога може значно покращити освітній процес, задовольняючи індивідуальні потреби та стилі навчання.

Інтерактивні освітні платформи на основі мовних моделей стають дедалі популярнішими. Такі платформи можуть імітувати розмови з історичними постатями, проводити інтерактивні сеанси розповіді історій та сприяти виконанню вправ на мовну практику. Залучаючи здобувачів до інтерактивного та імерсивного навчання, ці платформи роблять навчання більш приємним та результативним.

Мовні моделі можуть допомогти здобувачам освіти та науковцям у проведенні оглядів літератури та зборі інформації. Наприклад, BERT можна використовувати для пошуку в академічних базах даних та узагальнення відповідних статей, заощаджуючи час і забезпечуючи науковцям доступ до найрелевантнішої інформації.

Сфера освіти суттєво трансформується завдяки впровадженню штучного інтелекту (ШІ). У викладанні філологічних дисциплін інтерактивні методи на основі штучного інтелекту стають усе більш популярними, оскільки зумовлюють покращення освітнього процесу. Ці методи охоплюють різні інструменти та платформи, призначені для активного залучення здобувачів, сприяння поглибленню знань і практичних навичок у вивченні мови та літератури [15, с. 184].

Інтерактивні методи в освіті призначені для активного навчання здобувачів, стимулювання їхньої участі в освітньому процесі, розвитку



співпраці та критичного мислення. На відміну від традиційних пасивних методів навчання, де здобувачі освіти є лише одержувачами інформації, інтерактивні методи вимагають від здобувачів активної обробки та застосування знань. До таких методів належать дискусії, групові проєкти, симуляції, рольові ігри та використання цифрових інструментів, які сприяють взаємодії.

У межах філологічних дисциплін інтерактивні методи можуть допомогти здобувачам освіти краще вивчати й аналізувати мову, літературу та культурний світ. Штучний інтелект удосконалює ці методи, створюючи індивідуальний освітній простір, надаючи зворотний зв'язок у режимі реального часу та пропонуючи адаптивні навчальні траєкторії, пристосовані до індивідуальних потреб здобувачів.

Інтерактивні платформи та інструменти на основі штучного інтелекту перебувають у центрі уваги сучасних освітніх стратегій. Такі платформи виконують різноманітні функції, які сприяють інтерактивному навчанню, роблячи філологічні студії цікавими та ефективними (табл. 2).

Таблиця 2

Порівняння інтерактивних інструментів зі штучним інтелектом

Платформа (інструмент)	Основні можливості	Освітні переваги	Приклад використання у філології
ІІІ-репетитори / чат-боти	Допомога в режимі реального часу, індивідуальний зворотний зв'язок	Миттєва підтримка, індивідуальне навчання	Розуміння літературних текстів, мовні запити
Віртуальні класи	Транскрипція в режимі реального часу, мовний переклад	Покращена комунікація, глобальна співпраця	Літературні онлайн-дискусії, семінари
Інтерактивні освітні платформи	Гейміфікація, адаптивне навчання	Захопливі вправи, персоналізовані траєкторії	Вивчення мови, граматичні вправи
Цифрові інструменти для сторітелінгу	Створення історій, виправлення граматики	Розвиває креативність,	Створення історій, аналіз письма



ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ: НАУКОВІ ЗАПИСКИ

		покращує навички письма	
Інструменти для обробки мови	Граматичний аналіз, поради щодо стилю	Покращує якість письма, миттєвий зворотний зв'язок	Написання есе, аналіз текстів

Джерело: створено авторами за [15 – 16]

Для надання індивідуальної допомоги здобувачам освіти дедалі частіше використовують штучний інтелект і чат-боти. Вони можуть відповідати на запитання, давати пояснення та надавати зворотний зв'язок щодо виконання завдань. Наприклад, чат-бот може допомогти здобувачу освіти розібратися в особливостях шекспірівської п'єси, пояснюючи складні моменти або пропонуючи ресурси для подальшого читання.

Віртуальні класи використовують ШІ для створення активного та інтерактивного освітнього середовища. Такі платформи, як Zoom, Microsoft Teams і Google Classroom, мають інтегровані функції штучного інтелекту, зокрема транскрипцію в реальному часі, переклад мови та аналіз настроїв, щоб покращити комунікацію та взаєморозуміння під час занять. Такі інструменти забезпечують безперешкодну співпрацю та взаємодію між здобувачами освіти та викладачами, незалежно від географічних бар'єрів.

Інтерактивні освітні платформи, такі як Duolingo, Rosetta Stone і Babbel, використовують ШІ для викладання мов за допомогою гейміфікації та адаптивного навчання. Вони пропонують вправи, складність яких змінюється залежно від прогресу учня, забезпечуючи постійний стимул і активність здобувачів. Ці платформи використовують технологію розпізнавання мовлення для забезпечення зворотного зв'язку щодо вимови та вільного володіння мовою.

Цифрові інструменти для сторітелінгу, такі як Storybird і Book Creator, дозволяють здобувачам освіти створювати власні історії та ділитися ними,



розвиваючи творчість і зацікавленість літературним контентом. ШІ може підтримувати цей процес, підказуючи розвиток сюжету, риси характеру і навіть виправляючи граматику та синтаксис у реальному часі [17, с. 168].

Інструменти обробки мови, такі як Grammarly та Hemingway Editor, використовують ШІ для аналізу та покращення написання текстів. Ці інструменти надають швидкий зворотний зв'язок щодо граматики, стилю та читабельності, допомагаючи здобувачам освіти ефективніше розвивати свої навички письма. Вони також можуть пропонувати синоніми, перефразовувати речення для більшої ясності та виділяти фрагменти, які потребують вдосконалення.

Інтерактивні методи, особливо з використанням штучного інтелекту, відіграють провідну роль у розвитку важливих для філологів навичок, до яких належать критичне мислення, аналітичні здібності, лінгвістична компетентність і культурна обізнаність.

Інтерактивні методи заохочують здобувачів критично ставитися до текстів і контекстів. Беручи участь у дискусіях, дебатах та виконуючи аналітичні вправи, здобувачі освіти навчаються оцінювати інформацію, формувати аргументи та глибоко аналізувати мову й літературу. Інструменти штучного інтелекту можуть підтримати цю діяльність, надаючи різноманітні позиції, генеруючи дискусійні питання та пропонуючи аналітичні рамки [18].

Платформи та інструменти для вивчення мови за допомогою штучного інтелекту допомагають здобувачам освіти сформувати лінгвістичну компетентність. Завдяки інтерактивним вправам, зворотному зв'язку в реальному часі та персоналізованим траєкторіям навчання здобувачі освіти можуть покращити свою граматику, словниковий запас, вимову та загальний рівень володіння мовою. Адаптивна природа цих інструментів гарантує, що здобувачі освіти будуть постійно прогресувати та покращувати свій результат.



ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ: НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Філологічні студії нерідко передбачають вивчення культурного контексту мов і текстів. Інтерактивні методи, такі як віртуальні обміни, культурні симуляції та цифрові історії, занурюють здобувачів у різні культурні середовища. ШІ може посилити цей досвід, надаючи контекстну інформацію, культурні знання і навіть полегшуючи взаємодію з носіями мови.

Інтерактивні платформи та інструменти сприяють співпраці та спілкуванню між здобувачами освіти. Групові проєкти, взаємооцінювання та спільні письмові вправи заохочують до спільної роботи, обміну ідеями та конструктивного зворотного зв'язку. Інструменти штучного інтелекту можуть полегшити ці процеси, допомагаючи створювати завдання, відстежувати прогрес і забезпечувати ефективний внесок усіх членів групи в досягнення результату.

Інтерактивні методи на основі штучного інтелекту також сприяють адаптивності та навчанню впродовж усього життя. Забезпечуючи індивідуальний освітній досвід і пристосовуючись до індивідуального прогресу, ці методи заохочують здобувачів брати на себе відповідальність за своє навчання. Це сприяє формуванню мислення, спрямованого на постійне вдосконалення та адаптивність, що є важливими навичками для філологів у постійно мінливому академічному та професійному середовищі.

Висновки. Адаптивне навчання має значні можливості для покращення викладання філологічних дисциплін. Індивідуалізуючи освітній процес і надаючи персоналізовану підтримку, системи адаптивного навчання можуть допомогти здобувачам освіти досягти кращих результатів і сприяти поглибленому розумінню мови та літератури. Але реалізація цих переваг вимагає ретельної уваги до подолання пов'язаних із цим викликів, зокрема розробки контенту, алгоритмів, стійкості до змін і безпеки даних. За умови продуманого впровадження та постійного вдосконалення адаптивне навчання



може здійснити кардинальну революцію у філологічній освіті, зробивши її більш чутливою до потреб окремих здобувачів і краще підготовленою до труднощів мовного та літературного аналізу.

Інтерактивні методи на основі штучного інтелекту трансформують викладання філологічних дисциплін. Вони не лише роблять навчання цікавішим та ефективнішим, але й допомагають розвивати важливі для філологів навички. З розвитком технологій штучного інтелекту їхня інтеграція в освітню практику, ймовірно, стане ще більш глибокою, створюючи нові можливості для поглибленого вивчення мови та літератури.

Список використаних джерел

1. Недашківська Т., Шепяк Н., Лещенко А. Перспективи використання віртуальних асистентів та інших інтелектуальних систем у процесі вивчення філологічних дисциплін. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 11 (17). С. 965–977. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11\(17\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11(17))
2. Трубенко І. А., Стрелок Н. В., Ткаченко Л. М. Мультикультурне освітнє середовище та його вплив на вивчення іноземних мов. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. № 8. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12749235>
3. Лещенко А., Бунечко А., Олійник Л. Ефективність використання ігрових технологій у процесі підготовки майбутніх філологів: вплив на розвиток комунікативних та мовленнєвих навичок. *Вісник науки та освіти*. 2024. № 5 (23). С. 336–339. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11\(17\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11(17))
4. Білецька О., Холод І., Кириченко В. Тенденції розвитку філологічної освіти в Україні в умовах диджиталізації. *Академічні візії*. 2023.



№ 17. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/235> (дата звернення: 26.05.2024)

5. Мітькіна Є., Жиздюк Г., Яблонський А. Синтез традиційних та інноваційних методів у викладанні філологічних дисциплін. *Вісник науки та освіти*. 2024. № 3 (21). С. 221–238. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11\(17\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11(17))

6. Довгодько Т., Корчук О. Діджиталізація як соціокультурний феномен: філософсько-освітній аспект. *Молодь і ринок*. 2020. № 6 (185). С. 104–110. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2020.225778>

7. Богуславська Л. Г., Баранник О. Ю., Рощина Ю. М. Використання онлайн-ресурсів для підвищення якості філологічної освіти в Україні: переваги та обмеження. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. № 8. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12733900>

8. Краснопольський В., Пахомова Т., Курилова Ю. Освітній потенціал штучного інтелекту для організації самостійної роботи здобувачів у процесі вивчення іноземної мови. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 7 (13). С. 587–599. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7\(13\)](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7(13))

9. Остапович О., Остапович Н., Мазуренко Ю. ChatGPT у підготовці філологів і перекладачів: виклики і перспективи. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія: Філологія*. 2023. № 17 (85). С. 200–205. DOI: [10.25264/2519-2558-2023-17\(85\)-200-205](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2023-17(85)-200-205)

10. Бойко О. Ю., Романюк В. Л., Малій А. С. Потенціал штучного інтелекту у навчанні англomовного письма. *Інноваційна педагогіка*. 2024. № 69 (1). С. 32–36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/69.1.5>

11. Мельниченко С. Г. Methodological principles of developing design thinking in future educators during professional training process. *Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку*: Матеріали VII



Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Одеса, 6–7 березня 2024 р.). Одеса, 2018. С. 163–165.

12. Жалко Т. Технології застосування цифрового кейсу при вивченні дисциплін мовно-літературної освітньої галузі. *Академічні студії. Серія: Педагогіка*. 2024. № 1. С. 57–62. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2024.1.9>

13. Ніколашина Т., Лисак Л., Богуславська Л. Використання комп'ютеризованих лінгвістичних моделей у викладанні української мови. *Вісник науки та освіти*. 2024. № 6 (24). С. 259–271. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11\(17\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11(17))

14. Вереш М., Птуха В., Зінченко О. Вплив інтерактивних технологій на формування комунікативної компетентності здобувачів філологічних спеціальностей. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. № 63 (1). С. 159–164. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-1-24>

15. Мельниченко С. Г. Електронні ресурси та онлайн-освіта як інструменти розвитку науково-педагогічної компетентності викладачів. *Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку: Матеріали VII Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Одеса, 6–7 березня 2024 р.).* Одеса, 2018. С. 184–185.

16. Твердохліб Ю. Застосування сучасних інформаційних комп'ютеризованих технологій та спеціальних посібників з іноземної мови при іншомовній підготовці професійного спрямування курсантів немовних спеціальностей вищих військових навчальних закладів. *Академічні студії. Серія: Гуманітарні науки*. 2023. № 4. С. 31–39. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2023.4.5>

17. Дика Н. М., Розінкевич Н. В. Формування інформаційно-цифрової та екологічної компетентностей на уроках української мови та літератури.



ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Перспективи та інновації науки. 2023. № 13 (31). С. 162–172. DOI:
[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-13\(31\)-162-172](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-13(31)-162-172)

18. Юган Н. Л. Навчальні подкасти у процесі викладання української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної: збірник наукових праць.* 2021. № 15. С. 188–196.